

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันสูงและต้องเร่งพัฒนาคนของตนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อให้สามารถรับมือกับสิ่งท้าทายดังกล่าวได้ ด้วยเหตุนี้นานาชาติรวมทั้งประเทศไทยจึงต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการหล่อหลอมเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ ทั้งนี้เพื่อปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพครู ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปข้างต้นประสบความสำเร็จ (Reimers, 2003 : 12) ถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกันทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2544 : 134)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มาตรา 52 ระบุว่า ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณ และจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 : 31)

นโยบายการปฏิรูปการศึกษารอบสองของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2552 – 2561) ได้มีข้อเสนอกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา (ข้อ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้อำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ มีกระบวนการผลิต มีมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ได้คนเก่ง คนดี มีใจรักวิชาชีพครูมาเป็นครูอย่างเพียงพอและมีคุณภาพสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญ กำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 14) ซึ่งประสิทธิภาพการบริหารจัดการจะเกิดขึ้นได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ข้อ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานบุคลากรทางการศึกษา การริเริ่มส่งเสริมการขอใบอนุญาต และการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่า ด้วยการนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 41 – 43)

ในปัจจุบันสภาพการพัฒนาครูยังมีปัญหาอยู่ในระดับมาก และปัญหาของครูที่เชื่อมโยงต่อคุณภาพของการศึกษา จะเห็นได้จากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดให้การศึกษาของไทยมีคุณภาพอยู่ในลำดับที่ 47 จาก 58 ประเทศ (ASTV ผู้จัดการออนไลน์. 2554 : ออนไลน์) รวมถึงการจัดลำดับดัชนีระดับการพัฒนาคน ประจำปี พ.ศ. 2553 ที่ไทยได้รับการจัดให้อยู่ลำดับที่ 92 จากทั้งหมด 169 ประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2554 : ออนไลน์) ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของครู (สมชาย บุญศิริเกตุช. 2544 : 2) ซึ่งหากพิจารณาภาพรวมจะพบว่าปัจจุบันครูมีปัญหาหลักใน 3 ด้าน คือ เรื่องคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การมีหนี้สินล้นพ้นตัว รวมถึงภาวะการฉ้อโกงของครูสะสมโดยเฉพาะสาขาที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 53) โดยเฉพาะในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากการขาดงบประมาณในการดำเนินการ ขาดผู้ชำนาญการในด้านการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็น ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง บุคลากรไม่มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาได้อย่างทั่วถึง และบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วไม่นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน (สมพร เสวีวัลลภ. 2539 : 107)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน และเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และบริหารทั่วไปให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงมีบทบาทโดยตรงผู้หนึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาครูให้เป็นไปตามกระบวนการบริหาร (มิชชัย น้อยเมืองคุณ. 2542 : 5) และเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อสถานศึกษา ต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญใกล้ชิดกับคุณภาพการศึกษา (เพ็ชรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ. 2552 : 3) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะของผู้นำแบบประชาธิปไตย ให้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญ ให้เกียรติและเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน ยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นร่วมแก้ปัญหาและร่วมตัดสินใจ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตนเองและผู้ร่วมงาน ซื่อสัตย์ จริงใจ มีความสามารถกระตุ้น และจูงใจให้เกิดความรักและความผูกพันในสถานศึกษา (วิเชียร วงศ์คำจันทร์. 2555 : ออนไลน์)

ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินสอดรับกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมาย (ปิยะรัตน์ กรมพันธุ์. 2553 : 1) ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ที่ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดและพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และมาตรา 48 ระบุว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชน นอกจากนี้ มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 13)

จากข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสองรอบของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกผลการประเมินรายเขตพื้นที่การศึกษา 185 เขตนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย 9 อำเภอ คือ พระนครศรีอยุธยา อูทัย วังน้อย บ้านแพรก ท่าเรือ นครหลวง มหาราช และภาชี มีโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 193 โรงเรียน ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา จำนวน 171 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.60 และไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา จำนวน 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.40 ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้รับรองมาตรฐานสถานศึกษาส่วนมาก (ร้อยละ 88.78) ผลการประเมินส่วนมากอยู่ในคุณภาพระดับดี (ร้อยละ 54.55) รองลงมา คือ คุณภาพระดับดีมาก (ร้อยละ 43.63)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁴

และเมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ได้มาตรฐานมากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2553 : 2 - 12)

จากการศึกษาหลักการแนวคิดและสภาพการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีแผนพัฒนาการศึกษา พร้อมทั้งเป็นผู้ประสานงานในสถานศึกษาและเป็นผู้สั่งการ ควบคุมงาน กำกับดูแลการปฏิบัติงานของครูให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนงานและแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคูและผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดังนี้

วิธีที่ 1 การสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทและมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551 : 191 – 193) จำนวน 5 คน

วิธีที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จาก 193 โรงเรียน จำนวน 193 คน แบ่งเป็น โรงเรียนที่ผ่านรับรองคุณภาพการศึกษา จาก 171 โรงเรียน จำนวน 171 คน และโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา จาก 22 โรงเรียน จำนวน 22 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2553 : 2 – 12)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2553 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน มีระดับนัยสำคัญที่ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จาก 127 โรงเรียน จำนวน 127 คน แบ่งเป็น โรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา จาก 105 โรงเรียน จำนวน 105 คน และโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา จาก 22 โรงเรียน จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (วารุ เฟ็งสวัสดิ์, 2551 : 191 – 193)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent variables) ได้แก่ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ดังนี้

2.1.1 โรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา

2.1.2 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
ในการส่งเสริมพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา ใน 5 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

2.2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2.3 ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2.4 ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ

2.2.5 ด้านการพัฒนาตนเอง

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

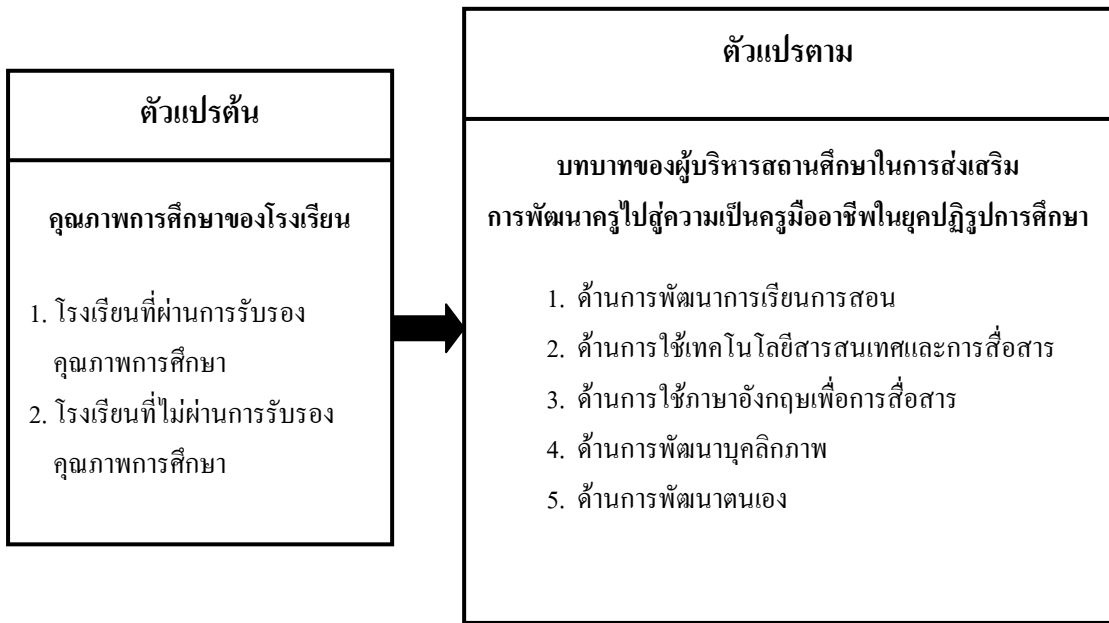
การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารoles บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมพัฒนาครู
ไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดในการวิจัยจากแนวคิด เอกสาร ตำรา และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับ
มาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
2554 ข : 76) และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาไปสู่ความเป็น
ครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ รัชนี งามสมัน (2533 : 88 – 89)
คำหามาน คนไค (2543 : 97 - 101) ชนาธิป พรกุล (2543 : 6-7) ชีรศักดิ์ อัครบวร (2544 : 17 ;
อ้างอิงจาก อมรวิชัย นาคทรพรพ. 2539. การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์. หน้า 121 – 123) สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 34 - 49) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547 :
7 – 8) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548 : 55) และไฉนทัย อุดมบุญญาภาพ (2553 : ออนไลน์)
ซึ่งมีความสอดคล้องกันจำนวน 5 ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยนำมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดตัวแปรต้นคือ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และกำหนดตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ภาระที่ต้องรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การสนับสนุน การแนะนำ การกระตุ้น การจัดหา การเร่งรัด การจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา

ครูมืออาชีพ หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง ภาระที่ต้องรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การสนับสนุน การแนะนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การกระตุ้น การจัดหา การเร่งรัด การจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์
ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก ใน 5 ด้านคือ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านการ
พัฒนาบุคลากรภาพ และด้านการพัฒนาตนเอง โดยผู้ได้จากระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพที่ได้จากแบบสอบถาม
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่
สอน ใช้เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน สร้างทักษะการบูรณาการ ซึ่ง
ครอบคลุมงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การจัดแหล่งการเรียนรู้ และ
การวิจัย

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมี
ความสามารถในการใช้สื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ
มัลติมีเดีย การใช้โปรแกรมต่าง ๆ สามารถหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการกระตุ้นส่งเสริมให้
ครูได้รับความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีเพิ่มเติม และสามารถพัฒนานวัตกรรม สื่อ ICT ใน
การจัดการเรียนการสอน

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวันและสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ มีความสามารถในการสื่อสาร
สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและแสวงหาความรู้ และสามารถใช้
ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การพัฒนาบุคลากรภาพ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมการแสดงออกเฉพาะตัว
ของแต่ละบุคคลในทางที่ดี มีภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบ มีวินัยการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม และ
ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

การพัฒนาตนเอง หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีคุณลักษณะของการเป็นบุคคลแห่ง
การเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพ มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และมีการพัฒนา
วิชาชีพด้วยวิธีการที่หลากหลาย

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไม่ต่ำกว่าระดับดี (≥ 2.75) หรือมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับดีขึ้นไป ไม่ต่ำกว่า
11 มาตรฐานใน 14 มาตรฐาน หรือไม่มีมาตรฐานอยู่ในระดับปรับปรุง จำแนกเป็น โรงเรียนที่ผ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การรับรองคุณภาพการศึกษา และ โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

โรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลที่ สมศ. รับรองแล้วผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ปีการศึกษา 2549 – 2553

โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา หมายถึง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลที่ สมศ. รับรองแล้วไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ปีการศึกษา 2549 – 2553

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การพัฒนา การกำหนดนโยบาย การบริหาร และการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูให้เป็นครูมืออาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคูให้เป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา